Zápisní řád

1. Všeobecně

1.1 Zápisní řád KCHBO, z. s. (dále jen Klub) má za úkol podporovat chov belgických ovčáků a australských ovčáků dle platného standardu FCI při zachování biologického zdraví každého jedince a charakteristických vlastností a vloh pro australského ovčáka a jednotlivé variety belgického ovčáka. Stanovené chovné podmínky nesmí diskriminovat to, co standard neuvádí jako vylučující vadu. Výjimkou jsou vady uvedené v tomto řádu.

1.2 Podmínky zápisního řádu slouží zájmům plemene belgický ovčák, a to: groenendaelů, laekenoisů, malinoisů, tervuerenů, a plemene australský ovčák s přihlédnutím nejen k exteriérovým, ale i povahovým vlastnostem. Musí prosazovat také zájmy každého jednotlivého zvířete, jakožto živého a vnímavého tvora, zájmy a dobrou pověst Klubu, chovatelů, psovodů a příznivců plemene. Nepodporuje obchodování s belgickými a australskými ovčáky a jiné činnosti, které odporují základním principům ochrany zvířat.

1.3 Zápisní řád plně respektuje Mezinárodní chovatelský řád FCI, Řád ochrany zvířat při chovu psů, Zákon České národní rady na ochranu zvířat proti týrání a další řády ČMKU. Ve věcech tímto řádem neupravených, platí ustanovení Mezinárodního chovatelského řádu FCI a řádů ČMKU jakožto vyšší závazné normy.

1.4 Definice některých pojmů používaných v tomto řádu. Jedinec - jedinec plemene australský či belgický ovčák bez rozlišení pohlaví. Fena - jedinec uvedených plemen samičího pohlaví. Pes - jedinec uvedených plemen samčího pohlaví. Chovný jedinec - jedinec, který byl byl v ČR posouzen na uchovňovací akci (bonitaci, popisné přehlídce) kteréhokoliv klubu sdružujícího příslušné plemeno (varietu) jako "Chovný", může být využit na vrh zastřešený klubem. Je povinností chovatele dodat příslušnému poradci chovu všechny potřebné doklady před uskutečněním krytí.
V případě zahraničního krytí se mohou podmínky v jednotlivých zemích lišit, je doporučeno před krytím ověřit s příslušným poradcem chovu, zda má chovatel k dispozici všechny potřebné doklady k jedinci, kterého chce použít pro svůj vrh zastřešený klubem.

2. Právo chovat

2.1 Majitel chovného psa či feny je fyzická osoba (ve výjimečném případě stanoveném směrnicí ČMKU rovněž právnická), která má vlastnické právo k chovnému psu nebo feně. Průkaz původu je nezaměnitelný a samostatně neprodejný doklad chovného psa nebo feny. Držitelem chovného psa nebo feny je buď majitel, nebo ten, kdo je majitelem zmocněn používat jej k chovu. Chovatel je majitel chráněného názvu chovatelské stanice, na který bude/je vrh zapsán. V případě více vlastníků chovného jedince nebo v případě pronájmu na základě smlouvy (viz bod 2.6), je nutné doložit poradci chovu souhlas (dohodu/smlouvu) s podpisovým právem jednoho z majitelů nebo držitele, podepsaný majitelem nebo držitelem a všemi ostatními spolumajiteli. Tu zašle majitel poradci chovu spolu se žádostí o krycí list (dále jen KL). V případě elektronického KL je nezbytné tento souhlas (dohodu/smlouvu) zaslat poradci chovu nejméně 15 dní před krytím. Tuto smlouvu zašle poradce spolu s podklady pro vrh na plemennou knihu.

2.2 Ve vztahu ke Klubu je chovatel zodpovědný za způsob odchovu a administrativu s tím spojenou, a to i v případech, že je vrh odchováván mimo trvalé bydliště chovatele.

2.3 Každá změna ve vlastnictví chovného zvířete nebo jeho úhyn musí být oznámena Klubu způsobem a v termínech stanovených interní směrnicí a dále oznámena plemenné knize.

2.4 Převod březí feny je možný. Pokud nebylo jinak dohodnuto, budou štěňata zapsána v chovatelské stanici nového majitele feny, a na něho se také převádějí veškeré povinnosti plynoucí z krytí chovným psem.

2.5 Zemře-li vlastník chovné feny v době její březosti, může být vrh zapsán na původní chovatelskou stanici nebo chovatelskou stanici jejího nabyvatele.

2.6 Pronájem belgických ovčáků nebo australských ovčáků je vzhledem k jejich povahovým vlastnostem nežádoucí. Pokud však k němu dojde, je nutné, aby poměry mezi pronajímatelem a pronájemcem byly upraveny písemnou smlouvou o pronájmu. Pronájem a ukončení pronájmu

jedince je majitel (pronajímatel) povinen nahlásit Klubu způsobem a v termínech stanovených interní směrnicí a spolu s tímto oznámením zaslat též kopii smlouvy o pronájmu.

2.7 V případě, že není fena se štěňaty umístěna na adrese chovatele uvedené v krycím listu, je chovatel povinen změnu místa odchovu oznámit Klubu způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice, aby mohla být provedena kontrola vrhu v místě pobytu feny se štěňaty.

2.8 Chovatelé a držitelé chovných jedinců jsou povinni umožnit přístup k vrhu a matce štěňat osobám, které pověřil Klub kontrolou vrhu a poskytnout jim k tomuto účelu úplné a pravdivé podklady.

2.9 Chovatel či držitel chovného jedince je povinen pečovat o psy řádným způsobem, dodržovat podmínky hygieny a péče o zdraví a respektovat v tomto smyslu platná zákonná nařízení a vyhlášky.

2.10 Povinností chovatele a majitele krycího psa nebo chovné feny je neprodukovat jedince bez průkazu původu. V případě, že dojde k nechtěnému krytí, je povinnost o této skutečnosti informovat Klub způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice. Porušení tohoto ustanovení může mít za následek tresty, včetně odebrání práva chovat či krýt, a to na dobu přechodnou či trvale. O trestu rozhodne disciplinární komise na základě doporučení a podkladů chovatelské komise.

3. Chov

3.1 Základním cílem chovu belgického a australského ovčáka je chovat zvířata dle platného standardu, zdravá, bez vloh pro dědičné vady, choroby a nežádoucí znaky. Povaha a exteriér zvířat mají plně odpovídat standardu.

3.2 Chov belgických a australských ovčáků je v Klubu uskutečňován jako chov:

a) řízený - jsou v něm využívána veškerá chovná zvířata;
b) selektivní - oběma rodičům vrhu musí být přiznána selektivní chovnost, v případě zahraničního krytí stačí pro psa splnit podmínky obdobné selekce v zahraničí;
c) selektivní-pracovní - oběma rodičům musí být přiznána selektivní pracovní chovnost, v případě zahraničního krytí stačí pro psa splnit podmínky obdobné pracovní selekce v zahraničí.

Chovatel sám nese zodpovědnost za kvalitu svého chovu a má právo sám rozhodovat o chovném spojení, za předpokladu dodržení všech ustanovení tohoto řádu. Při střední a úzké příbuzenské plemenitbě podléhá krytí schválení poradcem chovu, respektive chovatelskou skupinou, viz. bod 3.3.

3.3 Z hlediska stupně příbuznosti jsou rozeznávány následující plemenitby:

- nepříbuzenská, či cizorodá plemenitba je spojení dvou jedinců téhož plemene, kteří spolu nejsou příbuzní do 4. generace předků;
- osvěžení krve je jednorázové přilití krve do krevní linie upevněné příbuzenskou plemenitbou;
- střední příbuzenská plemenitba je plemenitba mezi příbuznými 3. a 4. stupně. Vyšší podíl střední příbuzenské plemenitby podléhá schválení poradcem chovu, a to v případě, kdy se v rodokmenu potencionálních štěňátek vyskytuje společný předek nejméně jednou na 2. generaci a zároveň nejméně jednou na 3. generaci předků (tj. například 2/3, 3/2, 2/3/3, ale například i 2/3/4);
- úzká příbuzenská plemenitba (incest), tj. spojení mezi rodiči a dětmi, mezi prarodiči a vnoučaty, či mezi sourozenci, tedy sourozenci a polosourozenci, podléhá schválení chovatelské skupině, a to na základě odůvodnění návrhu chovatele či poradce chovu.

3.4 V rámci potírání výskytu dysplazie kyčelního kloubu (DKK) se psi a feny, jejichž DKK neodpovídá FCI normě HD-A (OFA Excellent, OFA Good) nebo psi a feny, kterým nebylo provedeno a vyhodnoceno vyšetření na DKK, mohou spojovat pouze s partnerem, jehož DKK odpovídá FCI normě HD-A (OFA Excellent, OFA Good). V rámci potírání výskytu dysplasie loketního kloubu (DLK) se psi a feny, jejichž DLK neodpovídá výsledku 0/0 (ED 0/0, ED A, OFA Elbows Normal), mohou spojovat pouze s partnerem, jehož DLK odpovídá výsledku 0/0 (ED 0/0, ED A, OFA Elbows Normal).

3.5 Majitel psa má právo nechat posoudit rentgenové vyšetření (např. DKK, DLK, SA) svého psa u kteréhokoliv veterináře zapsaného na seznamu posuzovatelů DKK a DLK Veterinární komory ČR a OFA (Orthopedic Foundation for Animals, USA). V odůvodněných případech (např. pes dlouhodobě a prokazatelně žije v zahraničí) je možné předložit i výsledek RTG od zahraničního veterinárního lékaře, majitel psa je však povinen zároveň s každým takovým výsledkem dodat

doklad prokazující způsobilost daného veterináře k tomuto úkonu (např. výpis ze seznamu posuzovatelů v dané zemi).

3.6 Majitel psa je povinen odeslat Klubu způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice fotokopii (případně 2. výtisk) každého výsledku RTG (např. DKK, DLK, SA). Toto ustanovení se týká všech výsledků, včetně zahraničních.

3.7 Dědičné oční onemocnění (dále DOO)
Platí pro AUO - oba rodiče rodičovského páru musí mít provedeno vyšetření DOO ne starší 12 měsíců. DOO prostý bez jakéhokoliv nálezu může být využit v chovu bez omezení. V případě, že toto vyšetření očí bylo u krycího psa provedeno ve věku 10 a/ nebo více let, stačí doložit tento protokol a již není nutno dodržet podmínku ne staršího 12 měsíců. Jedinec, který je DOO prostý, ale v protokolu má vyznačen nález nebo jedinec s výsledkem DOO chov na zvážení, musí být spojen pouze s jedincem bez jakéhokoliv nálezu. Jedinci s výsledkem „do chovu nedoporučen" jsou z chovu vyloučeni.
Platí pro BO - je žádoucí provádět vyšetření DOO. Jedinci BO s celkovým výsledkem vyšetření na dědičná oční onemocnění jiným než "DOO prostý" mohou být spojováni pouze s jedinci zcela negativními (prostými) na všechna vyšetřovaná dědičná oční onemocnění. Pro BO s výsledkem „do chovu nedoporučen" platí: Jedinci trpící (mají pozitivní výsledek vyšetření) PRA a dědičnou kataraktou se v souladu s Mezinárodním chovatelským řádem FCI do chovu nepřipouštějí.

3.8 V chovu nesmí být spojeni dva jedinci s chybějícím nebo nadpočetným zubem/zuby a dva jedinci s jiným než nůžkovým nebo klešťovým skusem. V chovu dále nesmí být spojeni dva australští ovčáci barvy merle.

3.9 Pokud je chovný jedinec vyšetřen BAER metodou na vrozenou hluchotu a je zjištěno postižení jednoho ucha, musí být spojen s partnerem, jehož vyšetření prokázalo oboustranně plný sluch. Oboustranně hluší jedinci se v souladu s Mezinárodním chovatelským řádem FCI do chovu nepřipouštějí.

3.10 Platí pro australské ovčáky – pokud je u jedince při klinickém vyšetření ve věku 6-7 týdnů zjištěno CEA, které není potvrzeno následnou klinickou prohlídkou očí po 12. měsíci věku jedince ((obě prohlídky očí musí být provedeny veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů)), může být takový jedinec spojován jen s partnerem, který má provedený genetický DNA test na CEA/CH laboratoří Optigen (která tento gen objevila) nebo laboratoří, která vlastní licenci od této laboratoře, s výsledkem Normal.

3.11 Platí pro belgické i australské ovčáky: všichni psi a feny použití v chovu s platností od 01.01.2025 (tj. feny kryté od 01. 01. 2025 včetně a psi, kteří kryli od 01. 01. 2025 včetně) musí mít zhotovený DNA profil podle normy ISAG2006 nebo ISAG2020, vždy ale tak, aby měl chovný pár kompatibilní, tj.shodné profily. Tento profil musí být příslušnému poradci chovu doložen nejpozději v den narození štěňat po těchto rodičích. Výjimka se vztahuje pouze na krycího psa ze zahraničí, po kterém dosud nejsou v ČR zapsaní potomci, použití zmraženého semene již nežijícího psa nebo jiné objektivně doložené případy (je třeba konzultovat s chovatelskou komisí). Jako zahraniční plemeník, který v ČR dosud nemá zapsané potomky, se bere pes, který:

- nikdy do ČR nekryl;
- do ČR kryl, ale fena nezabřezla;
- do ČR kryl, ale fena ještě neporodila;
- do ČR kryl, štěňata jsou narozená, ale mladší 2 měsíců.

Narozená štěňata v ČR (bez ohledu na to, kde chovatel vrh odchoval) jsou průběžně doplňována do databáze klubu; chovatel si může fakt, zda se na zahraničního plemeníka vztahuje výjimka ověřit v klubové databázi nebo u příslušného poradce chovu. Genetický materiál na DNA profily (případně další DNA testy) je možné odebrat na základě rozhodnutí výboru klubu či chovatelské komise nebo na vybraných klubových akcích. V tomto případě musí být jedinec k odběru řádně přihlášen v souladu s propozicemi akce. Odběr provádí pověřená a proškolená osoba.

3.12 Pokud má klub k dispozici DNA profil obou rodičů jedince, je jeho majitel povinen nechat provést srovnání – ověření původu tohoto jedince. V tomto případě vyzve zástupce chovatelské komise majitele k provedení ověření původu a poskytne mu k tomu DNA profily obou rodičů jedince. Pokud majitel jedince nedodá klubu ověření původu jedince do jednoho měsíce od vyzvání, nemůže být tento jedinec nadále použit v chovu (až do okamžiku doložení DNA ověření původu). Tato povinnost se týká i jedinců uchovněných v jiných klubech sdružujících plemeno australský nebo

belgický ovčák v ČR i zahraničí. Ověření původu jedince může být provedeno prostřednictvím staršího typu DNA profilu – ISAG2006, pokud u rodičů jedince není k dispozici profil ISAG2020.

3.13 Je-li chovný jedinec vyšetřen pomocí DNA testu na geneticky podmíněné onemocnění omezující jeho kvalitu života s výsledkem „pozitivní“ nebo „přenašeč“, je nutné jej v chovu spojovat pouze s takovými jedinci, kteří mají daný genetický test s výsledkem „negativní“ tak, aby nedocházelo k úmyslné produkci postižených štěňat. Seznam relevantních onemocnění je dán interní směrnicí klubu.

3.14 Platí pro australské ovčáky: aby nedocházelo k úmyslné produkci postižených štěňat, musí chovatel k datu krytí doložit alespoň u jednoho z rodičů DNA testy s výsledkem normal/čistý. A to výsledky DNA testů na CEA/CH, prcdPRA a HSF4. Je možná jakákoliv kombinace tj. některé testy/test bude mít matka a některé otec nebo všechny jeden z nich. U všech je možné uznat i výsledek normal/čistý po rodičích či předcích za předpokladu, že bude zároveň doložena kompletní paternita vztažených předků. Paternitu je možné doložit v systému ISAG či v systémech, které používají AKC či ASCA. V případě normal/čistý po předcích je možné systémy napříč generacemi kombinovat tj. např. rodiče v systému ISAG a prarodiče v systému AKC. Platí pro krytí uskutečněná od 1.7.2017

4. Chovnost a předpoklady chovnosti

4.1 Mezi základní podmínky pro zařazení psa nebo feny do chovu patří:

- čistokrevnost ověřená průkazem původu vydaným plemennou knihou uznávanou FCI a ČMKU, v případě importovaných jedinců splnění přeregistrace v české plemenné knize;
- provedené rentgenové vyšetření na dysplasii kyčelních kloubů (DKK) s vyznačeným stupněm dysplasie v průkazu původu, přičemž nejvyšší povolený stupeň pro zařazení do chovu je 2/2 (FCI C). Hodnocení lze provést i u OFA. Hodnocení Excellent, Good a Fair je také přípustné pro zařazení do chovu;
- provedené rentgenové vyšetření na dysplazii loketního kloubu (DLK) s vyznačením stupně dysplazie v průkazu původu, přičemž nejvyšší povolený stupeň pro zařazení do chovu je 2/2;
- splnění bonitace s výsledkem „Chovný“;
- zhotovený DNA profil dle normy ISAG2020. Identifikace (tetování, mikročip) na protokolu o DNA se musí shodovat s identifikací provedenou na bonitaci. Pokud existují DNA profily rodičů jedince, musí být provedeno ověření původu. Jejich doložení zajistí majitel testovaného jedince. Ověření je nutné provést i v případě, že rodiče daného jedince disponují pouze profily dle normy ISAG2006 - v takovém případě uchovněný jedinec musí mít zhotovené dva profily – ISAG2020 a ISAG2006.
- dosažení minimální věkové hranice pro chovnost, která je pro psy i feny 18 měsíců.
- pro australské ovčáky je navíc podmínkou zařazení do chovu také provedené klinické vyšetření očí na zjištění dědičných očních onemocnění. Je nutné doložit protokol o vyšetření očí veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů) ve věku nejméně dovršeného 12. měsíce - vyšetření nesmí být starší než 12 měsíců. Přípustný je výsledek DOO prostý. Pokud jedinec obdrží výsledek DOO chov na zvážení, musí být spojen pouze s jedincem, který je DOO prostý.
- pro australské ovčáky je navíc podmínkou zařazení do chovu být posouzen na výstavě se zadáváním CAC od třídy mladých výše.

Není důležité, v jakém pořadí byly podmínky splněny.

4.2 Záznam o splnění bonitace se nezapisuje do PP. Zápis o chovnosti jedince provádí poradce chovu na základě žádosti majitele psa / feny až po splnění všech podmínek uvedených v bodě 4.1. O tento zápis chovnosti musí majitel feny či psa zažádat Klub způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice. Přeregistraci psa nebo feny mezi chovné jedince provádí na žádost majitele plemenná kniha, pes se přeregistrovává rokem uchovnění.

4.3 O podmínkách pro zařazení importované březí feny a/nebo feny zapůjčené ze zahraničí do chovu rozhoduje chovatelská skupina na základě písemné žádosti majitele feny. Chovatel, který chce importovat březí fenu nebo zapůjčit fenu ze zahraničí, zašle žádost o zařazení feny do chovu, k žádosti musí být doložena kopie průkazu původu feny, získaných ocenění, zkoušek, výsledku DKK, vyšetření očí (platí jen pro australské ovčáky) v zemi předchozího majitele feny a obdobné informace o krycím psu, který byl nebo bude na fenu použit. Chovatelská skupina má lhůtu 30 dní

na vyřízení žádosti. Každá žádost bude posuzována individuálně, vždy však maximálně na jeden vrh. Fena nesmí mít vylučující vadu podle standardu a musí plnit požadavky na zdraví zakotvené v bodě 4.1, přičemž chovatelská skupina má právo toto na náklady chovatele ověřit. K dalšímu chovnému využití feny musí fena splnit podmínky chovnosti podle bodu 4.1.

4.4 Pokud je jedinec spoluvlastněný českým a zahraničním majitelem a je uchovněný v zemi zahraničního majitele, lze jej v ČR využít v chovu, pouze pokud majitelé doloží:

- zdravotní vyšetření požadované v KCHBO v době uchovnění jedince;
- DNA profil (shodné podmínky jako pro české psy);
- průkazné potvrzení, že jedinec nemá diskvalifikující vady dle standardu (například bonitační kartu zahraničního klubu).

V opačném případě je třeba jedince uchovnit i v České republice.

4.5 Z chovu se vylučují

- feny starší než 8 let (chovnost končí dnem dosažení 8. roku života).

Feně může být povoleno prodloužení chovnosti za následujících podmínek:

- chovatel musí podat žádost na poradce chovu příslušné variety o udělení výjimky, kde zhodnotí přínos feny a určí přímo konkrétní spojení (spojení náhradní), součástí je veterinární zpráva;
- feně bude provedeno veterinární vyšetření přibližně měsíc před očekávaným háráním s dobrozdáním, že zdravotní stav feny umožňuje březost bez nadměrných rizik);
- fena musí mít zdravotní testy požadované pro zařazení do chovu (viz bod 4.1) v době podání žádosti o prodloužení chovnosti;
- prodloužení chovnosti může platit pouze na 1 vrh, max. dnem dosažení věku 9 let (doba krytí).

Psi jsou v souladu se Zápisním řádem ČMKU chovní doživotně.

Dále se z chovu vylučují:

- psi a feny, na nichž byl proveden zákrok k odstranění nebo zakrytí nějaké anatomické nebo exteriérové vady;
- psi a feny, jejichž zdravotní stav neodpovídá použití v chovu, včetně dvou císařských řezů u feny;
- v souladu s Mezinárodním chovatelským řádem FCI se z chovu vylučují také psi a feny, kteří trpí oboustrannou hluchotou, vrozenou slepotou, PRA, dědičnou kataraktou, epilepsií (která nebyla získána úrazem), rozštěpem patra nebo zaječím pyskem;
- u australských ovčáků je důvodem k vyloučení z chovu dědičné postižení očí v následujících případech:
  a) při kontrole očí ve věku 6-7 týdnů je zjištěno CEA, které je potvrzeno i následnou prohlídkou očí po 12. měsíci věku jedince;
  b) jedinci u nichž je při jakékoliv kontrole očí zjištěn výskyt dědičné katarakty nebo PRA;
  c) oba jedinci, z jejichž spojení vzešlo štěně postižené PRA;
  d) jedinci, u nichž se vyskytne Irish Coloboma nebo PPM 3. nebo 4. stupně;
  e) jedinci, u nichž se vyskytují dvě a více vrozené genetické vady očí najednou, mohou být také po konzultaci s veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů) vyřazeni z chovu;
- u australských ovčáků je důvodem k vyloučení z chovu absence více než tří jakýchkoliv premolárů nebo molárů, či jejich kombinace.

4.6 Jedinec, který byl v ČR posouzen na uchovňovací akci (bonitaci, popisné přehlídce) kteréhokoliv klubu sdružujícího příslušné plemeno (varietu) jako "Nechovný", a tuto známku si zde nezlepšil, nemůže být použit v chovu prostřednictvím Klubu, a to ani v případě jeho exportu do zahraničí.

4.7 Spolek může v odůvodněných případech, kdy není možné pořádat/účastnit se veřejné akce, umožnit individuální bonitaci. Na individuální bonitaci není nárok, o jejím provedení rozhoduje na základě dokladů a argumentů dodaných majitelem jedince výbor spolku. Majitel jedince je povinen uhradit jak poplatek za bonitaci, tak veškeré náklady s touto bonitací spojené (zejména tedy posuzovné a cestovné členů komise). Z takové bonitace bude proveden videozáznam.

5. Chovné třídy

5.1 Za účelem rozlišení chovné hodnoty jedinců mají psi a feny možnost zařazení do následujících chovných tříd:

a) jedinci nechovní - tj. jedinci, jejichž výsledek z bonitace (popisné přehlídky) je "nechovný" a/nebo nesplňují podmínky chovnosti podle bodu 4.1
b) jedinci chovní - tj. jedinci, jejichž výsledek z bonitace (popisné přehlídky) je "Chovný" a splnili další podmínky chovnosti, a jedinci uchovnění dle podmínek jiného klubu zastřešující dané plemeno;
c) jedinci selektovaní (s.) - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle fenotypu a podmínky základní chovnosti;
d) jedinci selektovaní-pracovní třída - tj. jedinci, kteří splnili selektivní pracovní chovnost a podmínky základní chovnosti;
e) jedinci plemeník (plemenná fena) elity A - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle fenotypu i genotypu a podmínky základní chovnosti;
f) jedinci plemeník (plemenná fena) elity B - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle genotypu a podmínky základní chovnosti, přičemž sami nesplnili selekci podle fenotypu.

6. Krycí list

6.1 Krycí list patří mezi základní chovatelské dokumenty. Krycí list si chovatel generuje na chovnou fenu z klubové databáze sám. Vystavení krycího listu podléhá poplatku, který musí chovatel uhradit Klubu způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice, a to převodem na účet klubu. Chovatel nemá právo provádět jakékoliv zásahy v KL a editovat ho, vyjma údajů o chovném psu - jména, CHS, čísla zápisu chovného psa a jména, příjmení a adresy majitele chovného psa. V odůvodněných případech kdy nemá chovatel možnost generování krycího listu se další postup řídí interní směrnicí klubu.U všech chovných jedinců má chovatel právo sám rozhodnout o výběru partnera pro svoji fenu sám, za předpokladu dodržení ostatních podmínek a požadavků Zápisního řádu.

6.2 Krycí list je platný pouze po dobu členství chovatele v KCHBO, z. s. Ukončením členství KL pozbývá platnosti. Chovatel si může krycí list generovat kdykoliv po zařazení feny do chovu. Bez řádně vystaveného a ve stanovené lhůtě uhrazeného krycího listu nemůže být fena nakryta. Pro nečleny Klubu je možné vydat krycí list jen na základě smlouvy. Platnost krycího listu je také omezena chovností feny, pro kterou je vystaven. V případě, že chovnost feny skončí (např. z důvodu věku, kastrace či úhynu),

6.3 Chovatel je povinen předem získat souhlas ke krytí od majitele krycího psa a včas ho informovat o počátku říje feny.

6.4 Způsob manipulace s krycími listy a dalšími chovatelskými doklady zveřejňuje výbor Klubu, který ke schválení členské schůzi navrhuje také finanční souvislosti těchto služeb.

6.5 Po krytí je chovatel povinen odeslat krycí list Klubu způsobem a v termínech stanovených interní směrnicí.

6.6 Nezabřezne-li fena, musí chovatel tuto skutečnost oznámit příslušnému poradci chovu a majiteli krycího psa způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice.

6.7 Krycí list musí být vyplňován i tehdy, když oba chovní jedinci patří stejnému majiteli. V tomto případě musí být u krytí jako svědek nestranná osoba, která pravdivost údajů potvrdí svým podpisem a adresou na krycím listě.

6.8 Na každé další krytí feny při jiné říji musí být vystaven nový krycí list.

7. Krytí

7.1 Ke krytí ve smyslu tohoto Zápisního řádu smí dojít jen mezi chovnými jedinci stejného plemene (mezivarietní křížení belgického ovčáka podléhá schválení chovatelskou skupinou), kteří jsou v náležitém zdravotním stavu a kondici, a to na základě platného krycího listu.

7.2 V případě zahraničního či meziklubového krytí musí chovatel zaslat zároveň s krycím listem oboustrannou fotokopii průkazu původu, dokladů o chovnosti psa a kopie dokladů o jeho zdravotních vyšetřeních v zemi trvalého bydliště jeho majitele. **Platí pro AUO** - je nutné ke krycímu listu přiložit kopii protokolu o vyšetření očí provedeného

veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů (seznam vede Komora veterinárních lékařů) – posuzovatelů vrozených genetických vad očí ne starším 12 měsíců k datu prvního krytí. Toto platí pro oba jedince z navrhovaného chovného páru. V případě, že toto vyšetření očí bylo u krycího psa provedeno ve věku 10 a/ nebo více let, stačí doložit tento protokol a již není nutno dodržet podmínku ne staršího 12 měsíců. U zahraničního krytí se dále požaduje doložení tohoto protokolu o provedené kontrole očí do věku dvou měsíců jedince (v případě, že existuje), provedené veterinárním lékařem dané země, který je oprávněn ve své zemi tyto kontroly provádět. Dále je potřeba u zahraničního krytí doložit ke krycímu psu vyšetření DKK a DLK provedené veterinárním lékařem dané země, který je oprávněn ve své zemi tato hodnocení provádět, případně OFA. Pokud má jedinec provedené RTG DKK do 28. 02. 2013 včetně, nemusí mít provedené DLK. Platí pro australské ovčáky.

7.3 Mezi jednotlivými krytími jednoho krycího psa u různých fen musí uplynout nejméně 24 hodin.

7.4 Krytí chovné feny více psy během jednoho hárání se nazývá double mating. Při takovém krytí musí mít fena a všichni použití psi vzájemně kompatibilní DNA profil a podmínkou zápisu takových štěňat je doložení jejich parentity nejméně dle standardu ISAG2006. Případná další dokumentace je stanovena interní směrnicí klubu.

7.5 Doporučuje se krýt fenu u majitele chovného psa. Fenu by ke krytí měl doprovázet její majitel nebo jím písemně pověřená osoba.

7.6 Pokud fena zůstává u majitele chovného psa několik dní, je zapotřebí písemně dohodnout úhradu nákladů vzniklých s pobytem feny a případně její dopravu zpět majiteli. Je nutno také písemně dohodnout způsob náhrady škod, které by fena způsobila třetí osobě či straně, případně krycímu psovi.

7.7 Pokud doporučený pes fenu prokazatelně nenakryl, smí být použitý náhradní pes jen v souladu s krycím listem a se souhlasem majitele feny.

7.8 Při neplánovaném nakrytí jiným psem, než smluvním, je majitel krycího psa povinen seznámit s touto skutečností majitele chovné feny, který o tom informuje Klub způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice. Držitel psa je povinen nahradit chovateli vzniklou škodu a nesmí žádat finanční vyrovnání za krytí.

7.9 Pokud by fena v době, kdy byla v péči majitele krycího psa uhynula, nechá tento provést pitvu uhynulé feny prostřednictvím veterinární správy a majiteli feny předá pitevní protokol.

7.10 Náhrada ztráty feny či jejího zranění závisí od prokázání zavinění majitele psa nebo její smrti. Pokud toto zavinění není prokázáno, je majitel feny povinen uhradit majiteli psa veškeré náklady v souvislosti se zraněním či smrtí feny.

7.11 Po uskutečnění krytí vyplní majitel psa s majitelem feny krycí list v rozsahu editovatelných údajů viz bod 6.1. Je-li smluvena náhrada za krytí splatná přímo za akt krytí, má majitel krycího psa právo podepsat krycí list až po příslušném vyrovnání. Chovatel odešle krycí list klubu způsobem a v termínu stanoveném vnitřní směrnicí, včetně požadované dokumentace od psa i feny.

7.12 Při úhradě krytí štěnětem přísluší první volba výběru chovateli a druhá majiteli krycího psa. Další podmínky úhrady se doporučuje uzavřít písemně a jsou věcí dohody mezi majitelem krycího psa a chovatelem. Pokud se přenechává štěně jako náhrada za krytí, doporučuje se uzavřít písemnou dohodu, která by měla obsahovat tyto body:

- doba výběru štěněte majitelem psa;
- doba odběru štěněte majitelem psa;
- doba, po které právo na výběr štěněte zaniká;
- doba, po které právo na odběr štěněte zaniká;
- vyrovnání výloh s dopravou;
- zvláštní ustanovení pro případ, že fena vrhne mrtvá štěňata, nebo jen jedno štěně, nebo když vybrané štěně před odběrem uhyne.

7.13 K oplodnění feny je možno využít inseminace. Tento úkon smí provádět pouze veterinární lékař a musí svým podpisem potvrdit, že bylo užito semene určeného psa nebo semene s veškerou dokumentací. Použitý pes musí být uveden na krycím listě. Náklady na inseminaci hradí majitel feny. Odebrání spermatu plemeníka a jeho zmrazení je věcí každého majitele psa. Pokud k odběru dojde, nesmí být sperma použito dříve, než je plemeník zařazen do chovu. Lze použít sperma i po smrti plemeníka. O využití inseminačních dávek rozhoduje jejich majitel, avšak informuje příslušného poradce chovu o skutečnosti, že bylo sperma odebráno. Umělá inseminace, kterou může provést pouze osoba odborně způsobilá podle veterinárního zákona nebo plemenářského

zákona (zákon č. 154/2000 a č. 166/1999), se nesmí používat mezi jedinci, kteří se již předtím nereprodukovali přirozeným způsobem. Výjimku může povolit předsednictvo ČMKU.

7.14 Platí pro australské ovčáky a pouze pro inseminaci spermatem zahraničního psa (neplatí pro australské ovčáky v majetku či spolumajitelství občana ČR): v případě inseminace chlazeným či mrazeným spermatem zahraničního psa je nutné dodržet podmínku vyšetření očí uvedenou v bodě 7.2. V odůvodněných případech, kdy není možné toto vyšetření získat, je možné požádat chovatelskou skupinu o výjimku za předpokladu, že vyšetření očí bylo provedeno naposledy nejpozději 6 měsíců před datem odběru spermatu. K žádosti je nutné doložit všechny protokoly o vyšetření očí, které existují a byly provedeny po datu odběru spermatu, i když budou starší 12 měsíců k datu předpokládaného krytí.

7.15 Nezabřezne-li fena a došlo-li k úhradě ihned po krytí, má chovatel nárok na jedno bezplatné krytí své feny stejným psem. Právo náhradního krytí zaniká úhynem feny nebo psa. Při zahraničním krytí si podmínky krytí a náhrady krytí při nezabřeznutí feny dohodne majitel feny sám.

7.16 Majitel feny má právo na vrácení peněz uhrazených za krytí, pokud prokáže, že pes byl v době krytí neplodný.

7.17 Majitel krycího psa je povinen evidovat všechny údaje o krytí a s krytím související. Přejde-li krycí pes do vlastnictví jiného majitele, je původní majitel povinen oznámit nabyvateli všechny nesplněné závazky vyplývající z vlastnického poměru ke psu. Neučiní-li to, odpovídá za škody, které vzniknou zanedbáním této povinnosti.

7.18 Opakovat spojení dvou stejných jedinců australských i belgických ovčáků je možné pouze dvakrát. Pokud by z takového spojení vzešel třetí vrh, nebude možné provést jeho zápis do Plemenné knihy ČMKU. Opakovaná spojení se počítají i zpětně před datem platnosti tohoto bodu. Výjimku z tohoto bodu může povolit chovatelská komise na základě odůvodněné žádosti chovatele.

8. Vrh

8.1 Chovatel je povinen pečovat o fenu v době březosti a kojení a rovněž o celý vrh až do prodeje štěňat tak, aby byl zaručen jejich zdárný tělesný a duševní vývoj. Pokud nemůže mít z vážných důvodů fenu v této době ve své péči, musí informovat urychleně o této situaci příslušného poradce chovu, aby mohla být zajištěna řádná kontrola vrhu v místě pobytu feny se štěňaty.

8.2 Chovatel je povinen ohlásit každý vrh Klubu způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice, v hlášení musí být uveden počet a pohlaví narozených štěňat, případně i počet a pohlaví uhynulých a utracených štěňat a u australských ovčáků je také nutné uvést přesnou barvu a délku ocasů jednotlivých štěňat, bez ohledu na to, zda ocas bude kupírován či nikoliv.

8.3 Jestliže fena nezabřezla, musí chovatel tuto skutečnost oznámit příslušnému poradci chovu a majiteli krycího psa způsobem a v termínech stanovených dle interní směrnice.

8.4 Počet vrhů feny je stanoven podle následujících zásad:

a) Pokud počet odchovaných štěňat ve vrhu nepřesáhne 8, je možné krýt fenu při následujícím hárání. Po tomto druhém vrhu musí být feně dopřána přestávka nejméně 10 měsíců, krytí nesmí být uskutečněno dříve než po 10 měsících od minulého. v každém případě však přestávka musí být nejméně tak dlouhá, aby počet vrhů během 24 měsíců nepřesáhl tři. Doporučuje se krýt fenu pouze 1x ročně;

b) pokud počet odchovaných štěňat přesáhl 8 štěňat, nesmí být příští krytí uskutečněno dříve než po 10 měsících od minulého, krytí nesmí být uskutečněno dříve než po 10 měsících od minulého.

Ve vrhu mohou být ponechána všechna standardní, zdravá štěňata i bez použití kojné feny. Pokud počet narozených štěňat v jednom vrhu přesáhl 8, má Klub právo na provedení dvou kontrol vrhu, a to první do třech týdnů štěňat a druhé po označení štěňat (termín druhé kontroly vrhu určuje kontrolor vrhu po dohodě s chovatelem).

8.5 Pokud vznikne chovateli povinnost utratit štěňata z důvodů atypičnosti, zrůdnosti, přílišné slabosti či podobných závažných příčin, je nutné tak učinit odborně a bezbolestně nejpozději do pěti dnů věku štěňat.

8.6 Každý vrh musí být chovatelem nahlášen celý a najednou k zápisu. Způsob provedení zápisu upravuje chovatelská skupina ve spolupráci s plemennou knihou ve snaze, aby průkazy původu byly vystaveny co nejracionálněji a v nejkratší možné lhůtě. Případný úhyn štěňat je nutno okamžitě hlásit plemenné knize a příslušnému poradci chovu. Postup při zapisování vrhu, stejně

jako lhůty pro zaslání tiskopisů zveřejňuje Klub formou vnitřní směrnice a chovatel je povinen ji respektovat.

8.7 O zápis vrhu do plemenné knihy mohou žádat jen chovatelé, kterým byl přiznán chráněný název chovatelské stanice. Jejich povinností je také řádné vedení záznamů o krytí a odchovech feny. Zápisová čísla zadává plemenná kniha.

8.8 Chovatel je povinen zajistit označení štěňat pomocí čipování. Použitý mikročip musí být v souladu s normou EU. Doporučený věk pro označení štěňat je mezi 6. a 7. týdnem, rozhodně však musí být provedeno do odběru štěňat.

8.9 U australských ovčáků je obvyklé kupírování ocasů, které smí být provedeno nejpozději do 8 dnů věku štěněte (v souladu se Zákonem České národní rady na ochranu zvířat proti týrání). Současně je nutné odstranit paspárky ze zadních nohou štěňat. Toto je nutné provést zároveň s kupírací ocasů, pokud kupírování ocasů není prováděno, pak také do 8. dne věku štěňat. Klub doporučuje provést veškeré kupírování do 5. dne věku štěňat.

8.10 Každý vrh australských ovčáků narozených v ČR musí být podroben kontrole očí ve věku 36. až 55. den. Kontrola je zaměřena především na CEA, Irish Coloboma, PPM a ostatní obvyklé oční nemoci a vady. Kontrolu je oprávněn provádět pouze veterinární lékař zapsaný do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů). Seznam veterinárních lékařů oprávněných ke kontrole očí je k dispozici u poradce chovu. V případě, že chovatel neuskuteční kontrolu očí štěňat v předepsaném věku, nemohou být takovým štěňatům vystaveny průkazy původu. Chovatel je povinen předat kupujícímu originál protokolu o kontrole očí, jinak se dopouští přestupku proti Zápisnímu řádu.

8.11 Vrhy v jedné chovatelské stanici jsou chovatelé povinni řadit abecedně za sebou, u belgického ovčáka bez ohledu na varietu narozených štěňat.

8.12 Chovatel je povinen umožnit pověřenému funkcionáři Klubu kontrolu vrhu, včetně kontroly kojné feny, upozornit ho na všechny vzniklé nedostatky a odstranit závady, na které je během kontroly upozorněn. Kontrolor je povinen podrobit se preventivním hygienickým zásadám a v případě, že se v okolí jeho bydliště vyskytuje nákaza, informovat poradce chovu o nutnosti výměny kontrolorů. V případě zjištěných závažných závad v odchovu, nebo při smíšeném (více variet ve vrhu) nebo vícepočetném (tj. více jak 8 štěňat) vrhu, nebo v případě vrhu po feně, které byla prodloužena chovnost, je poradce chovu oprávněn pověřit kontrolora provedením opakované kontroly vrhu. Kontrola vrhu se provádí na náklady chovatele podle směrnic o hospodaření Klubu. Neumožnění provedení kontroly vrhu či zjištění podstatných závad může vést ke kárnému řízení, přičemž trestem v nejzávažnějších případech může být až zákaz chovnosti a nezapsání vrhu do plemenné knihy. Kontrolám se podrobují i poradci chovu. V případě závažných překážek ze strany klubu (např. extrémní vzdálenost klubového kontrolora od chovatele) může kontrolu vrhu provést i veterinární lékař.

8.13 Prodej štěňat by měl provádět výhradně chovatel, případně jím pověřená osoba. Při prodeji se doporučuje uzavírat písemnou smlouvu, v níž je chovatel povinen uvést základní údaje o štěněti, včetně jeho známých nedostatků, které snižují chovnou hodnotu jedince. Minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50 dnů ode dne narození.

8.14 Chovatel je povinen poučit nové majitele o existenci Klubu, jeho chovatelských normativech a o základních informacích o správné výživě a péči o psa.

8.15 Chovatel je povinen zvážit, zda je potencionální majitel štěněte opravdu schopen a ochoten poskytnout štěněti řádnou péči nezbytnou k jeho správnému fyzickému a psychickému vývoji po celou délku jeho života. Dále chovatel nesmí prodat štěně, ať už přímo nebo zprostředkovaně, komukoliv, kdo se zabývá nákupem a prodejem psů (nezáleží na účelu, k jakému je výkup prováděn).

8.16 Cena štěněte je otázkou dohody mezi chovatelem a novým majitelem. Při jejím určování by se mělo přihlížet ke kvalitě rodičovského páru a kategorii chovu. Součástí ceny štěněte je jeho průkaz původu a chovatel je povinen jej bezodkladně předat kupujícímu ihned po jeho obdržení z plemenné knihy (pokud již byla zaplacena plná cena štěněte dohodnutá v kupní smlouvě). Bezdůvodné prodlevy chovatele v předání průkazu původu novému majiteli štěňat, za předpokladu, že kupní cena je řádně uhrazena, se považují za vážné porušení Zápisního řádu.

8.17 Smlouva o prodeji štěněte by měla obsahovat:

- datum a místo vystavení a podpisu kupní smlouvy, jméno, chovatelskou stanici, pohlaví, datum narození, číslo čipu a rodiče štěněte, chovateli známé nedostatky i přednosti a

zdravotní stav štěněte. Chovatel by měl do smlouvy uvést zjevné vylučující vady nebo dosud nesestouplá varlata;
- dohodnutou a zaplacenou částku za štěně, případně jinou dohodu či podmínky platby; vakcinace - datum a název použité vakcíny;
- odčervení - datum a název použitého preparátu;
- krmivo - čím a v jakých intervalech bylo štěně krmeno;
- co vše bylo novému majiteli předáno se štěnětem (např. průkaz původu, očkovací průkaz nebo pet-passport, standard plemene, přihláška do Klubu, atd.);
- informace o Klubu, upozornění na chovatelské normativy Klubu;
- další povinnosti majitele vůči chovateli (např. nahlášení výstavních a výcvikových úspěchů, krytí, úhyn, prodej, apod.);
- jméno, adresa a podpis chovatele;
- jméno, adresa a podpis majitele.

8.18 V případě vážné pochybnosti o původu vrhu má chovatelská skupina právo nařídit ověření původu štěňat jako podmínku zápisu vrhu do plemenné knihy. Pokud se prokáže, že štěňata nemají příslušnou identitu, nemohou být zapsána do plemenné knihy a chovatel bude potrestán, přičemž hradí také veškeré náklady spojené s prokázáním původu těchto štěňat. Pokud štěňata mají příslušnou identitu, je vrh zapsán do plemenné knihy a náklady spojené s krevní zkouškou hradí Klub.

9. Organizace řízení chovu

9.1 Řízením chovu je pověřena chovatelská skupina pod vedením hlavního poradce chovu. Je zodpovědná výboru Klubu a spolupracuje s plemennou knihou.

9.2 Hlavní poradce chovu je do své funkce volen členskou schůzí, obdobně jako poradci chovu pro jednotlivé variety, eventuálně další členové chovatelské skupiny.

9.3 Pro zabezpečení chovatelských úkolů spojených především s kontrolami vrhů, má právo hlavní poradce chovu po dohodě s výborem Klubu jmenovat aktivisty chovatelské skupiny a pověřit je kontrolami vrhů ve vymezených oblastech.

9.4 Chovatelská skupina každoročně sestavuje a zveřejňuje základní informace o chovu a chovné základně.

9.5 Ve spolupráci se sportovním referentem klubu sleduje chovatelská skupina také vycvičenost plemene.

9.6 Ve spolupráci s dalšími osobami spolupracuje chovatelská skupina na pořádání chovatelských akcí a zpracovává jejich vyhodnocení.

9.7 Ve spolupráci s vedením Klubu navrhuje chovatelská skupina adepty na vyškolení rozhodčích exteriéru či rozhodčích z výkonu.

9.8 Ve spolupráci s pořadateli výstav, které jsou speciální a klubové pro belgické a australské ovčáky, rozhoduje chovatelská skupina o delegování rozhodčích.

9.9 Chovatelská skupina pořádá školení pro chovatele začínající i chovatele pokročilé.

9.10 Členové chovatelské skupiny jsou povinni dbát o svůj odborný růst a být vzorem chovatele pro ostatní členy Klubu.

9.11 Chovatelská skupina rozhoduje o výkladu Zápisního řádu, řeší spory v souvislosti s chovatelskou činností. Proti jejímu rozhodnutí, které musí být sděleno doporučeným dopisem, je možné odvolání na základě písemného zdůvodnění ke kontrolní komisi do 14-ti dnů od doručení rozhodnutí.

9.12 Chovatelská skupina má právo při posuzování žádostí o výjimky nařídit chovateli/žadateli provést další zdravotní vyšetření či testy jedince, kterého se žádost týká a nad rámec podmínek chovnosti dané klubovými řády. Při rozhodování o udělení/neudělení výjimky může být následně přihlédnuto k výsledku těchto vyšetření či testů.

10. Závěrečná ustanovení

10.1 Zápisní řád je součástí Stanov spolku a je závazný pro všechny členy Klubu. Jeho porušení je trestáno v souladu s Kárným řádem Klubu.

10.2 Změny v Zápisním řádu je možno učinit jen po odsouhlasení členskou schůzí, přičemž změny některých částí Zápisního řádu nevedou k celkové neplatnosti tohoto řádu.

10.3 Dnem, kdy tento Zápisní řád vstupuje v platnost, pozbývají platnosti veškerá dřívější ustanovení tohoto druhu.

Chovatelský řád (od r. 2006 Zápisní řád) v tomto znění byl odsouhlasen členskou schůzí Klubu dne 14. listopadu 1998 v Praze, upraven členskou schůzí dne 6.11.1999, členskou schůzí dne 20.1.2001 a členskou schůzí dne 19.1.2002, členskou schůzí dne 01.02.2003 v Pardubicích, členskou schůzí dne 21.02.2004 v Pardubicích, členskou schůzí dne 05.02.2005 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 18.02.2006 v Hradci Králové, členskou schůzi dne 03.02.2007 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 23.02.2008 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 28.02.2009 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 13.02.2010 v Hradci Králové a členskou schůzí dne 13.02.2011 v Praze, členskou schůzí dne 11.02.2012 v Praze, členskou schůzí dne 09.02.2013 v Praze, dne 15.02.2014 v Praze, dne 15.02.2015 v Hradci Králové, dne 31.01.2016 v Praze, 25.02.2017 v Hradci Králové, 17.02.2018 v Praze, 16.02.2019 v Hradci Králové, 16.02.2020 v Praze, 14.11.2021 v Hradci Králové a 18.02.2024 v Hradci Králové a 09.03.2025 v Praze